

TWEE
JAAR OP
DE TROON

KONING FILIP

Mathilde is zijn sterkte én zijn zwakte

Deze week – op de nationale feestdag 21 juli – zit koning Filip precies twee jaar op de troon. Tijd voor een grondige analyse. Hoe heeft de koning der Belgen het tot dusver gedaan? Wat zijn zijn sterktes en zwaktes? En wat brengt de toekomst nog?

Het halve land hield zijn hart vast toen koning Albert twee jaar geleden plots zijn troonsafstand aankondigde. De goedlachse vorst hield zich meestal keurig aan zijn door de grondwet voorgeschreven rol, maar zijn opvolger Filip zou het anders aanpakken. De eeuwige troonopvolger – eerst van oom Boudewijn en vervolgens van vader Albert – had niet alleen met stelligheid gemeld dat hij helemaal klaar was voor het koningschap, hij had ook eens duchtig met zijn spierballen gerold en heel België gewaarschuwd dat er met hem niet te sollen viel. Hij zou de dames en heren politici wel eens tonen wie hier de baas is. Ondertussen zijn we twee jaar verder en doet Filip vooral precies

wat hij moet doen: begeleiden waar nodig en braaf wetten ondertekenen. De gevreesde heropstanding van Leopold II is er dus niet gekomen. Maar doet Filip het ook goed?

Zelfs de grootste tegenstanders van het koningshuis geven schoorvoetend toe dat de vorst het al bij al niet slecht heeft gedaan. Echt geblunderd heeft Filip nog niet. Er was kritiek op zijn reis naar de begrafenis van de Saudische koning Abdullah begin dit jaar. De Arabische vorst stond niet meteen bekend als een voorvechter van de mensenrechten, en dat maakte de aanwezigheid van Filip wat wrang. Ook zijn recente reis naar China werd om diezelfde reden met een extra kritisch oog bekeken. Anderzijds had Filip flink gestudeerd voor die handelsreis en sloeg hij geen mal figuur in China. Een journalist die de koning vergezelde op zijn reis zegt het zo: 'Als kroonprins begreep hij mijn vragen niet eens, nu hij koning is, kan Filip op zijn minst op mijn (eenvoudige) vragen antwoorden.'

Op politiek vlak kleurt Filip keurig binnen de lijntjes. De verkiezingen vorig jaar heeft hij kalm doorstaan. Vader Albert durfde al eens uithalen en zijn voorkeur of

afkeur laten kennen, maar Filip legde de bal in het kamp van de politieke kemphanen en hakte vervolgens snel en correct knopen door. 'Met dank aan kabinetschef Frans van Daele', weet royaltykenner Thierry Debels. 'Hij is op alle vlakken een imposant man die Filip weet te temmen. De grote woorden die Filip liet vallen vóór zijn koningschap over zijn 'missie' heeft Van Daele kunnen onderdrukken. Maar vergis je niet: Filip denkt van zichzelf echt dat hij de beste koning is die België ooit heeft gehad.' Of Van Daele nog lang kabinetschef blijft, is maar de vraag. De man is ondertussen 68 en de afspraak was dat hij de functie niet langer dan twee à drie jaar zou uitoefenen. 'Zijn opvolger wordt adjunct-kabinetschef Pierre Cartuyvels, een veel jonger en minder autoritair figuur dan Van Daele', zegt Debels. 'Of hij Filip even goed kan bedwingen, is dus nog afwachten.'

Gek genoeg kwam de grootste crisis die Filip moest bedwingen uit eigen hoek. Toen broer Laurent vorig jaar in de lappenmand lag – officieel met een longontsteking – sprak moeder Paola voor haar beurt met een bizarre open brief. Daarin suggereerde de koningin dat haar jongste zoon gebukt ging onder een gebrek aan waardering en emotioneel instabiel was. Filip voelde zich niet alleen geschokt in zijn rol van staats- én familiehoofd, maar was ook persoonlijk beledigd. 'Het was net onder het koningschap van Albert dat Laurent niet eens meer welkom was op het Paleis', weet een insider. 'Het is Filip die zijn broer uit het verdomhoekje heeft gehaald en weer opdrachten liet uitvoeren.'

De onfrisse episode zorgde voor een zoveelste breuk in de familie. Albert en Paola verblijven sindsdien zowat voortdurend in Italië en worden nog maar zelden in

de buurt van hun oudste zoon gespot.

GEEN VERTROUWEN IN FAMILIE

Al bij al heeft Filip het dus uitstekend gedaan in zijn eerste jaren op de troon. En, zeggen kenners, de koning werkt hard. 'Hij klopt veel meer uren dan zijn vader en wil elk dossier gelezen hebben', klinkt het in Laken. Bovendien daagde Filip vooral in zijn eerste koningsjaar zowat overal te lande op. IJverig, maar ook een teken dat de koning er vaak ook gewoon alleen voor staat. Filip kan nauwelijks rekenen op zijn familie om hem te vertegenwoordigen wanneer zijn eigen agenda dreigt vol te lopen. Albert en Paola vierden zoals gezegd hun pensioen in Italië en met varen op de Middellandse Zee, Laurent duikt geregeld onder met gezondheidsproblemen en zus Astrid is het allemaal wat moe. Al kan het ook

dat Filip zijn familie gewoonweg niet vertrouwt en het daarom allemaal zelf doet. Dat is althans de stelling van royaltywatcher Thierry Debels. 'Het is zelfs de fundamentele zwakte van Filip. Laurent blijft een risicofactor en Astrid is gefrustreerd omdat ze meer zou willen doen. Aan zijn ouders heeft Filip zelfs letterlijk gevraagd om uit de buurt te blijven.'

Je zou dus kunnen zeggen dat Filip vooral benauwd is dat het imago van de Coburgs besmeurd wordt. Om diezelfde reden is de koning dan ook veel strenger voor zijn personeel dan Albert. De verandering van wind in Laken en op het Koninklijk Paleis in Brussel is opmerkelijk. Ten tijde van Albert was de sfeer een beetje ongedwongen en ontspannen, niet in het minst omdat Albert en Paola zelden aanwezig waren. Nu is het op de tenen lopen en oppassen voor misstappen. Sommige personeelsleden aanvaarden dat

Filip lijkt het meest ontspannen en zichzelf in gezelschap van zijn kinderen.

Het koninklijk gezin op een zeldzaam familie-uitstapje. Dit keer ging de trip naar dierenpark Pairi Daiza, wat voor vrolijke plaatjes zorgde.

niet en maken zelfs gewag van een schrikbewind. Vooral koningin Mathilde wordt met de vinger gewezen. Zij zou zich als een vorstin van de oude stempel gedragen en wil ook zo behandeld worden. Zo mocht het personeel Mathilde plots niet meer met 'mevrouw' aanspreken, maar moet het 'majesteit' zijn. Om een onderscheid te maken met koningin Paola en – toen nog – koningin Fabiola. Er kan immers maar één regerende koningin zijn. 'Bespottelijk en niet meer van deze tijd', lekte een verbolgen medewerker.

ACHILLESCHIEL MATHILDE

De invloed van Mathilde op Filip is onmiskenbaar. Al vanaf hun verlovings in 1999 gaf zij de toenmalige prins iets meer allure. Een vleugje glamour dat nu eenmaal bij royalty hoort. Niet dat zijn beruchte houderigheid verdween, want dat zal wel nooit gebeuren. Maar de prins ging wel iets zelfverzekerder door het leven.

En nu hij koning is, heeft zijn zelfvertrouwen duidelijk een hoogtepunt bereikt. Ook Ma-

thilde zelf is gegroeid in haar rol. De schuchtere jonge vrouw van weleer is een zelfbewuste moeder van vier kinderen geworden. Het uitbundige van haar Nederlandse collega Máxima zal Mathilde uiteraard nooit evenaren, maar ze weet wel perfect hoe ze een elegante verschijning moet combineren met dossierkennis. 'Wanneer Mathilde een vergadering bijwoont over pakweg kinderrechten – achter gesloten deuren – dan merken alle aanwezigen snel dat ze verdomd goed weet waarover ze het heeft', zegt een ambtenaar van de Vlaamse Overheid. 'Dan heeft ze zich overduidelijk verdiept in pedagogie en het wettelijke kader. Maar tegelijk toont ze oprechte voeling met het onderwerp. Dan spreekt niet alleen de koningin maar ook de moeder in haar.'

Mathilde is dus zo'n beetje het uithangbord van de monarchie geworden. De jongste tijd verschijnt de koningin trouwens steeds vaker alleen op het appel. En dat doet ze erg majesteitelijk, zoals eerder deze maand bij het opvoeren van de 30.000^{ste} Last Post in Ieper, waar ze op haar hakken boven de aanwezige politici uittorende en een zekere ongevaarbaarheid uitstraalde. Filip weet best dat zijn echtgenote zijn sterkte en zijn doeltreffendste wapen is. Nog vóór hij koning was, heeft hij Mathilde steevast

voorgesteld als zijn teamgenoot. Het koningschap als duobaan. En Mathilde is de leider van het team, ook al staat manlief hoger op de koninklijke ladder. Zij deelt de instructies uit, en dat verwacht Filip ook van haar. De koning besef immers maar al te goed dat hij bijna hulpeloos is zonder zijn koningin. Filips sterkte is meteen ook zijn zwakte. Een koning die in de schaduw staat van zijn vrouw verliest aan geloofwaardigheid als staatshoofd. Ook al is die functie bijna louter protocolair, het is een zwaktebod. De grootste dreiging voor Filip is echter niet zozeer Mathilde zelf, maar wel haar familie. Of beter: de financiën van de familie d'Udekem d'Acoz. Zoals wel meer adellijke families houden de d'Udekems van geld, en dat fortuin brengen ze onder in diverse vennootschappen. Ook Mathilde zelf heeft enkele vennootschappen, waaronder een die ze samen met haar broers en zussen oprichtte om er een deel van het familiefortuin in onder te brengen. Vooral de vele gronden waarvan de familie eigenaar is. De vennootschappen van Mathilde waren een hele tijd verlieslatend, maar de jongste jaren zijn het stevige spaarpotjes geworden. Onder meer omdat Mathilde er geen belastingen op betaalt. Perfect legaal uiteraard, maar wel een doorn in het oog van de bevolking die steeds harder wordt getroffen door de crisis.

De grootste dreiging op dit moment komt echter van Henri d'Udekem d'Acoz. De mediagenieke oom uit Poperinge zit immers in nauwe schoentjes. Hij zou een kennis samen met een kompaan ruim 100.000 euro lichter hebben gemaakt. Het duo zou een lap landbouwgrond omtoveren tot bouwgrond en kwam die belofte nooit na. Maar het geld was wel weg. De graaf beweert dat hij van niets weet, maar afgelopen voorjaar werd de zaak toch doorverwezen naar de strafrechtbank. Mocht Henri d'Udekem d'Acoz veroordeeld worden, zou dat een ferme deuk in het blazoen van de koninklijke familie zijn. Net dat waarvoor Filip zo bang is. De koning heeft zijn eerste twee jaar op de troon doorstaan, maar het ziet er naar uit dat de moeilijkste obstakels nog komen. ■

WAT VINDEN ZIJ VAN KONING FILIP?

FILIP ALS ECHTGENOOT

'Wat Mathilde betreft, voel je dat bijvoorbeeld de Nederlanders, die toch zo gek zijn van Máxima, de jongste tijd ook de klasse en discretie van Mathilde zijn gaan waarderen. Het paleis heeft het voorbije jaar wat interne brandjes moeten blussen met Laurent. Geen sinecure. Albert hield de familie nog enigszins bijeen, nu zijn het duidelijk Filip en Mathilde die deze rol vervullen.'

'Filip lijkt wat schuchter, maar bij Mathilde zie je hem toch ontdoien. Dat geeft aan dat hij op zijn gemak is bij haar. Hopelijk voor hen komt dat in de slaapkamer nog meer tot uiting... Macht erotiseert. Hoewel Filip vaak houderig overkomt, zal Mathilde heus wel genoeg aantrekkelijks in hem zien. Ze is zelf immers ook een mooie vrouw en kiest dus iemand die ze ongeveer even aantrekkelijk vindt, al dan niet qua uiterlijk.'

'Filip lijkt het meest ontspannen en zichzelf wanneer hij met zijn kinderen speelt. Hij is een trotse en liefdevolle papa. Zijn tred mag gerust nog wat meer vastberaden en krachtiger. Tijdens toespraken komt hij al wat zelfverzekerder over dan enkele jaren geleden. Je ziet dat hij geniet van zijn rol als koning. De lichaamstaal tussen Filip en Mathilde is liefdevol en voorzichtig, maar ze straalt weinig passie en spontaniteit uit. Al zien we natuurlijk niet wat ze thuis doen.'

Kathy Pauwels

Kaat Bollen, seksuologe

Dana Ketels, Centrum voor Lichaamstaal

FILIP EN DE TOEKOMST

'Koning Filip zal in de toekomst het koningschap nog meer naar zijn hand zetten en er alles aan doen om een koning te worden die over honderd jaar niet worden vergeten zal zijn. Een vorst die anders was dan zijn vader, eerder een koning zoals Boudewijn, maar dan wel een moderne versie.'

'Ik zie Filip zichzelf niet meteen uitgesproken profileren. Met de politieke situatie blijft het koordansen en hij heeft de drang om 'zijn missie' te vervolmaken kunnen temperen. De valkuilen zijn volgens mij bij zijn eigen familie te vinden. Prins Laurent heeft een jaar in de pas gelopen, het voorbije jaar heeft hij toch enkele serieuze schoppen naar het instituut monarchie uitgedeeld.'

Robin Vissenaekens, eindredacteur 'Royalty'

Kathy Pauwels

FILIP ALS VADER

'Koning Filip heeft zelf nooit die vaderfiguur gehad, idem voor prins Laurent natuurlijk. Zij hebben gelukkig allebei een sterke vrouw die het gezinsleven op de eerste plaats stelt. Koningin Mathilde bij de vorst, Claire bij Laurent. Dat de opvoeding van de kinderen iets strikter is dan bij andere kinderen, heeft te maken met de publieke opdracht van kroonprinses Elisabeth (13). Zij moet immers ooit koningin worden.'

Robin Vissenaekens, eindredacteur 'Royalty'

FILIP ALS UITHANGBORD

'Filip vond ik vroeger nogal onhandig en stijf, maar met het ouder worden is hij wat losser geworden. Dat moet ook, want we leven in een andere tijd dan die van Boudewijn. Een koning mag wel wat *schwung* hebben, vind ik. Een vorst die zichzelf durft te zijn, zonder te veel rekening te houden met protocol, komt sympathieker over bij de bevolking. Of een land een koning moet hebben of niet, laat ik in het midden, maar ik vind het wel belangrijk dat ons land een uithangbord heeft.'

Bart Kaëll

'Een koning heeft in alle Aziatische landen en Amerikaans getinte landen net iets meer uitstraling dan hier. Hij opent er deuren die voor ministers vaak gesloten blijven. Een klein landje als België kan er alleen maar voordeel uit halen. Laat koning Filip dus maar de rol spelen waarbij hij de economie een handje kan helpen in het buitenland.'

Robin Vissenaekens, eindredacteur 'Royalty'

'Volgens mij denkt men in het buitenland hetzelfde over Filip als in ons land. Al twee jaar een foutloos parcours, maar nog vrij kleurloos qua persoonlijkheid. Je voelt dat er aan een losser imago wordt gewerkt, maar het gaat allemaal schoorvoetend. Wel vind ik dat je aan Filip ziet dat hij zich goed in z'n vel voelt. Hij ziet er meer ontspannen uit en is wat bijgekomen. Je ziet dat hij blij is om eindelijk aan zet te zijn.'

Kathy Pauwels